

Sygn. akt I CZ 123/12

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSA Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa G. J.

przeciwko Firmie Produkcyjno-Handlowo-Usługowej "M.-B." J. L. Spółce jawnej w
upadłości układowej

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 października 2012 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 5 kwietnia 2012 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Pozwana, reprezentowana przez radcę prawnego, wniosła apelację od wyroku Sądu Okręgowego w R. z dnia 14 października 2011 r., do której dołączyła wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych. Postanowieniem z dnia 2 stycznia 2012 r. Sąd Okręgowy w R. wniosek oddalił. Postanowienie Sądu Apelacyjnego, oddalające zażalenie pozwanej na orzeczenie odmawiające zwolnienia jej od kosztów sądowych, zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanego w dniu 7 lutego 2012 r. Zarządzeniem z dnia 15 lutego 2012 r., Przewodniczący Sądu Okręgowego wezwał pełnomocnika pozwanego do uiszczenia wymaganej od apelacji opłaty, którą pozwany uiszczył w dniu 27 lutego 2012 r., tj. w terminie tygodniowym od dnia otrzymania wezwania. Po przedstawieniu przez Sąd Okręgowy akt sprawy wraz z apelacją postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2012 r. Sąd Apelacyjny na podstawie art. 373 k.p.c. odrzucił apelację, uznając, że nie została ona opłacona w terminie.

Postanowienie Sądu Apelacyjnego, odrzucające apelację, zaskarżyła zażaleniem pozwana, podnosząc naruszenie art. 370 w zw. z art. 373 i art. 130 § 2 k.p.c. Pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz o zawieszenie postępowania wszczętego zażaleniem do czasu rozpoznania jej wniosku o przywrócenie terminu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie zachodziła przesłanka uzasadniająca zawieszenie postępowania zażaleniowego, gdyż wnioski pozwanej o przywrócenie terminu do wniesienia opłaty od apelacji oraz do wniesienia apelacji zostały już rozstrzygnięte przez Sąd Apelacyjny, który, postanowieniem z dnia 31 maja 2012 r., wnioski te odrzucił (k. 651). Tylko więc ubocznie wskazać należy, iż pozwana wniosła jednocześnie zażalenie na odrzucenie apelacji wskutek przyjęcia, że została ona opłacona po terminie oraz wniosek o przywrócenie terminu do uiszczenia tej opłaty i wniesienia apelacji. Według utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, wnioski takie pozostają ze sobą w logicznej sprzeczności; służą bowiem różnym celom i opierają się na różnych podstawach (por. postanowienia: z dnia 3 października 2002 r., I CZ 120/02, niepubl.; z dnia 18 lutego 2004 r., I CZ 177/03, niepubl.; z dnia 25 listopada 2004 r., III PK 58/04, niepubl.; z dnia 13 marca 2009 r., II CZ 10/09,

niepubl.). Wniosek o przywrócenie terminu na dokonanie czynności procesowej zawiera w sobie przyznanie przez stronę, że uchybiła ona terminowi dokonania tej czynności. Nie wnosi się o przywrócenie terminu, jeśli uważa się, że jego bezskuteczny upływ nie nastąpił. W takiej sytuacji strona może skutecznie kwestionować decyzję procesową sądu np. odrzucenia apelacji, opartą na błędnym przyjęciu, że strona nie dokonała w terminie określonej czynności procesowej. Nie można zatem jednocześnie składać skutecznie sprzecznych ze sobą żądań procesowych. Konieczność rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu do dokonania spóźnionej czynności procesowej aktualizuje się dopiero wówczas, gdy strona nie kwestionuje faktu dokonania tej czynności procesowej z uchybieniem terminu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2010 r., II CZ 11/10, niepubl.).

Zasadnie przyjął Sąd Apelacyjny, że opłata od apelacji nie została uiszczona przez pozwaną w terminie. Zgodnie z art. 112 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 94 ze zm.), jeżeli wniosek o zwolnienie z kosztów sądowych złożony przed upływem terminu do opłacenia pisma został prawomocnie oddalony, przewodniczący wzywa stronę do opłacenia pisma na podstawie art. 130 k.p.c. Jednakże w myśl art. 112 ust. 3 tej ustawy, powołanego przepisu nie stosuje się, gdy pismo podlegające opłacie zostało wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego. W takim przypadku, tygodniowy termin na wniesienie opłaty biegnie od dnia doręczenia stronie postanowienia o oddaleniu wniosku, a gdy postanowienie zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia tego ogłoszenia. Jeżeli natomiast od postanowienia oddalającego wniosek wniesiono zażalenie, termin tygodniowy na wniesienie opłaty rozpoczyna bieg od dnia doręczenia stronie postanowienia oddalającego zażalenie, a jeżeli postanowienie sądu drugiej instancji zostało wydane na posiedzeniu jawnym - od dnia jego ogłoszenia. Według tych regulacji, wyłączających właściwy tryb sanowania braków fiskalnych pism procesowych (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 87 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2012 r., I CZ 36/12, Lex nr 1170213), pozwana, która była

reprezentowana przez radcę prawnego, była zobowiązania do uiszczenia opłaty od apelacji w terminie tygodniowym od dnia doręczenia jej pełnomocnikowi postanowienia Sądu Apelacyjnego oddalającego zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego oddalającego wniosek o zwolnienie pozwanej od kosztów sądowych, bez konieczności odrębnego wezwania jej do uiszczenia należnej opłaty od apelacji. W tych okolicznościach nie było podstaw do wzywania pełnomocnika pozwanej, zarządzeniem Przewodniczącego Sądu Okręgowego, do uiszczenia tej opłaty, a czynność ta nie uchyliła skutków prawnych wynikających z upływu terminu do uiszczenia opłaty od apelacji liczonego od chwili doręczenia postanowienia Sądu Apelacyjnego oddalającego zażalenie pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 2 stycznia 2012 r. W judykaturze Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że bezpodstawne wezwanie strony do uiszczenia opłaty nie wywołuje skutków prawnych (por. postanowienia: z dnia 13 kwietnia 2005 r., III CK 17/05, niepubl. oraz z dnia 13 marca 2009 r., II CZ 10/09, niepubl., z dnia 22 marca 2012 r., V CZ 154/11, Lex nr 1136002).

Uwzględniając powyższe, zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.